

Mahjas Weefis.

Ar pašča wifuschehliga augsta Keisara weheschamu.

Mahjas Weefis isnahk weenreis pa nedetu.

29. gada-

gahjums.

Maksa ar peefuhstichanu par pašti:
 Ar Peelikumu: par gadu 2 r. 35 l.
 bes Peelikuma: par gadu 1 " 60 "
 Ar Peelikumu: par 1/2 gadu 1 " 25 "
 bes Peelikuma: par 1/2 gadu " 85 "

Maksa bes peefuhstichanas Riga:
 Ar Peelikumu: par gadu 1 r. 75 l.
 bes Peelikuma: par gadu 1 " " "
 Ar Peelikumu: par 1/2 gadu " 90 "
 bes Peelikuma: par 1/2 gadu " 55 "

Mahjas Weefis teel isdets festdeenahm
 no plft. 10 jahlot.

Maksa par studinaschamu:
 par weenas slejas smalku rakstu (P:ti)-
 rindu, jeb to weetu, to tahda rinda eenem,
 maksa 8 lap.

Redakcija un ekspedizija Riga,
 Ernst Plates bilshu- un grahmata-bru-
 latawa un burtu-leetuwe pee Peshtera
 kasnijas.

Nahditats. Jaunatahs sinas. Telegrafa sinas. — Gelfshemes sinas: Bidsemes gubernators, lambarlungs Schewitshs. Riga. Austra. Baltijas domenu pahriwalde. Bidsemes lopu aifstahwibas beedriba. Schtempelnodokli Walsa. No Malupes pagasta. Pee Kursemes Judesfolu effaminajias kommissijahm. Peterburga. — Ahrsemes sinas: Wahzija. — Ugunsweschmeju kalni. Par semes paschwaldibas reformu — Peelikuma. Amalinga jeb meshona meita. Kofe. — Graudi un seedi.

Jaunatahs sinas.

Riga. Laiks pehdejā laika stipri pahrgro-
 sijeess. Sausā, aifstā laika weetā, kuresch
 wairak nedekas pastahweja, un tā no daudsi
 pufehm dsird, ari laukeem buhs daudsi flah-
 dejis, tagad nu lihst wairak deenas no wee-
 tas filts leetus, kuresch wifu dabu us reisi
 ir tā no meega usmodinajis. Maurini jato,
 pumpurischi koleem taisahs raisitees. Zere-
 fim, la tagadejais filtais laiks aifkaweto drihs
 islabos.

— Pehdejā nedelā schē Riga reds fawa-
 dus skatus. Gebraukschanas weetas ir pil-
 ditas ar aifzelotajiem, kuri daschadu eemeflu
 deht ir fawu dsimteni atstahjuschi un grib
 raudsit zitās gubernās us dsihwi nomestees.
 Pa leelo Aleksandra-eeļu redseja daudsi kulbu
 lehni us Peterburgas schosejas pusi aifwel-
 lotees. Kā dsirdeja, tad tee bij Kursemneeki,
 kuri nodomajuschu Nowgorodas gubernā us
 dsihwi apmestees, kur jaw daudsi no tautas
 brahleem esot preekschā. Scho garo zeta ga-
 balu wini nodomajuschu faweeem wahjeem
 sirdsineem nostaiगत, jo pa dselsszoku brau-
 zot teem isnahlot par dahrgu. Ziti ir at-
 tal, ihpajchi Bidsemneeki, Riga eebraukuschu,
 lai pa dselsszoku waretu dotees us Gelfsch-
 Kreewiju, ziti us Plekawas un Witebklas,
 ziti us Ufas gubernu. Wehlam daudsi
 laimes scheem iszelotajiem!

Wehrmana dahrsā, — kura restorazija, tā
 jaw sinots, nahkoschu fwehtdeenu tiks atwehrtā
 — schowafar musika spehlehs il deenas, is-
 nemot tikai treschdeenas un festdeenās, wa-
 kardis no plft. 6 lihds 12, un bes tam lihds
 Jahneem ari fwehtdeenās un fwehtku deenas
 no plft. 12 lihds 2 deenā.

Mehginata jahdsiba. Nakti no otrdeenas
 us treschdeenu, Nikolaja bulwarī Nr. 13,
 saglis bij eesadses K. kundses peeleelamā
 weetā un tur jaw sapatajis daschadas wara
 leetas. Blakus guloschā duhschigā kehlscha
 sagli istrauzeja, tā ka tas steigschus laidahs
 projam.

Us januo aifnehmeenu, tā „Rig. Ztg.“ sino,
 Riga scho treschdeenu sifmets 598,000 mahrz.

sterlinu, tā ka Riga schā sinā treschā pilsehta
 Kreewijā.

Baur Wisangstoku manifestu no 15. aprila
 teel paslubinats, ka leelknas Konstantins
 Konstantinowitschs tanī deenā falaulajees ar
 Salschu-Altenburgas printischa Moriza meitu
 Elisabeti un la jaunā leelknase Zelisaweta
 Mlawrikijewna jagoda par Keisarisku Augstibu.

Is Jaunjelgawa. 18. aprili tur pagah-
 juschās garam pirmās 5, tirgotajam Andrejam
 Sawinam peederofschas un ar ausahm lahdetas
 struhgas.

Par Leepajas polizijas kwartalofizeereem no
 Kursemes gubernas walbes apstiprinati Frizis
 Grundmanis un Kahrlis Jannsohns.

No Kapinas draudses raksta „Dlewilam“,
 ka tur 1. aprili bijis leels ugunsgrahs, kas
 wifu pee Plekawas gubernas robeschas at-
 rodoschu Bedaja fahdschu aprijis. Kahds
 blehdigs fahdschas peederigs no tirgus atwedis
 lihds diwi sirgu sagtus, kurus paslehpis gu-
 benī. Abi blehschi, otra rihā pihpjus ustai-
 fidami, aifdedsinajuschu ar falmu gubeni un
 tad paschi aifmuluschu.

Wesenberga. Sneega puteni, kas tur plo-
 sijahs 4. un 5. aprili, Wesenbergas aprinki
 5 zilwetus prasijuschu par upureem, un proti
 Maholmas draudse 4 un Katrinās draudse 1.

Austro-Ungorija. Austreeschu kronprintischi
 pahris fawā zekojumā us austrumu wispirms
 apmellejis Turzijas, Rumanijas un Serbijas
 waldineekus weemu pehz otra. Wisur tas
 tizis fanemts ar leelu godu, un leelahs, ka
 Austreeschu waldiba grib isleetot scho zekojumu
 preeksch leelakas draudsisbas un fabeedribas
 noslehgschanas ar Balkanu pusjalas walstim.
 Tai paschā laika, kad Austreeschu kronprinzijs
 apzeloja minetos waldineekus, Bulgarijas
 knas bij nobrauzis us Wihni pee Austrijas
 keisara. Leelahs, ka Austrija grib isleetot
 tagadejo brijdi (kad Kreewija ar Wahziju un
 Austriju dsihwo labā draudsisbā) preeksch fawa
 swara isplatischanas Balkanu pusjalā.

Italija. No pahwesta un wina partijas
 laikraksteem pastahwigi teel kustinats jauta-
 jums, waj pahwestam nederetu atstah Romu,
 tadeht ka Italeeschu laizigā waldiba aifkarot
 pahwesta teesibas un pahwestam esot fawā

Romas pili (Watifanā) jadshwo kā zeeum-
 neekam. Nesen pahwests nospreedis, isprasit
 par scho aiseeschanas projektu swarigato bis-
 kapu padomus. Schee biskapi weens pehz
 otra tiks aizinati us Romu, isklaidrot pah-
 westam fawas domas. Nahkoschu seemu pah-
 wests tad taisischot aiseeschanas leetā fawu
 gala spreedumu.

Telegrafa sinas.

Peterburgā, 19. aprili. Ahrsemehm no-
 wehletā aifnehmeena data esot wairak tā 17
 reijes pahrsihmeta.

Rischni-Nowgorodā, 18. aprili. Schē walsts-
 bankas kantori 291,330 mahrz. sterlinu sif-
 meti us jauno walsts aifnehmeenu.

Kasane, 18. aprili. Schē walstsbankas
 kantori us jauno aifnehmeenu sifmets 79,000
 mahrz. sterlinu.

Berlinē, 18. aprili. Berlinē, leelakās
 Wahzijas pilsehtās un Amsterdamā sifmets
 ap 200 milj. mahrz. sterlinu us jauno Kree-
 wijas aifnehmeenu.

Amsterdamā, 18. aprili. Hollandē lihds
 10 miljonu mahrzinu sterlinu sifmets us
 Kreewijas aifnehmeenu.

Darmstatē, 18. aprili. Leelherzoga meita
 Wiktorija wakar falaulata ar Wattenbergas
 prinzi.

Londonā, 18. aprili. Apafschnamis atrai-
 dija preekschlitumu, pehz kura lihku fadedsi-
 naschana buhtu atkaujama.

Londonā, 18. aprili. Wisas leelwalstis,
 isnemot tikai Franziju, apfolijuschahs peeda-
 litees pee konferenzenes preeksch Egiptes finanzu
 apspreeschanas.

Madridē, 18. aprili. Wald. awisei sino
 is Santa-Kolonas: Musinaschamu deht pah
 robeschu ismuluschee ofizeeri schodeen sakerti.
 Karlistu ofizeeri, kas dumpineeku baru wadija
 pahr Spanijas robeschu, ir nonahweti un
 winu bars isflibdinats.

Kairā, 18. aprili. Schodeen preeksch pus-
 deenas no Berberes gubernatora dabuta te-
 legramma, kura winsch atkal jo zeeschi lihds
 waldibu, lai winu ne-atstahjot bes palihdsi-
 bas. Tahfaku simu trubkst. Domā, ka te-
 legrafisti atstahjuschi Berberi.

Geschiedenes firas.

Widjemes gubernators, kambarkungs Sche-witschs, pawadits no dascheem eerehdneem, otrdeenas riht ar twaikoni aibrauza us Bernawu us rewisiju. Wina amata dari-schanas pa tam ispilda wizegubernators.

Riga. Sestdeen, 14. aprili, ap pulksten septineem walara, leela Aleksandra eela man gabijahs redset sawadu karawan, kura lehni gabja us preekschu, us Aleksandra wahrte pusi. Karawane fastahweja is fesch praesteem Kurfemes semneeku wahgeem, us kureem no rupjas nahtnas drehbes bija us-taisitas kulbas, kas bija peekrautas dascha-deem semneeku krahmeem; preekschala seh-deja seewas un behrui. Katreem wahgeem diwi panihkuschu firdsini bija aijuhgti preekscha. Wibri gabja kahjam blatus, firgus dsihdami. Nopratu tublin, kas tee par zetotajeem. Kahdai kulbai blatus gabja wezigs wihrs ar firmu galwu un dsihwes grehtibas nofruntotu seju. To usrunaju: „No kureenes?“ — „No Wentspils ap-gabala, Wahrwes pagasta.“ — „Us kureeni aiseedami?“ — „Us Nowgorodas gubernu.“ — „Waj tur apmeschanahs weeta sinama?“ — „Da puslibds. Tantas brahli un rade-neeki preekscha, kuri jenaki turpu aigah-juschu un ta eedshwojuschees, ka wineem klahjotees labi un tee ne par lo nenahktu atpakal us dsimteni.“ — „Waj naw seheli schirtees no dsimtenes?“ — „Ka nu ne — firds waj lubst.“ — Pehdejos wahrbus runajot, par wezicha waigeem noriteja diwas leelas asaras. Pee otras kulbas ihpach-neela apwaijajees, dabuja sinat, ka aigahjeju esot fesch faimes un la nodomajuschu pa semes zekeem aibraukt us turpmato dsihwes weetu, tadeht ka pa dselsszestu brauzot un wedot wifas libdsi nemtas mantinas isnahktu par dandf dahrgi. — Laimigu zetu un sweiktu nonahschamu jaunaja weeta jumš, tantini, kureem dsimtene naw weetas!

Peesihme no redalzijas. Pee scha eesubti-juma waxam peespraust wehl to simojumu, ka ari scho pirmdeenu diwi aigahjeju par-tijas, katra is peegi kulbahu fastahwoscha, pa eelu aibrauza us Aleksandra wahrte pusi, — laikam ari us Nowgorodu dodamees. (B. W.)

Riga. Kahda schejeenes awije lasidams atrodu simu, ka kahdi Rigas Latweeschu darba laudis deht masas pelnas un tamdeht, ka te dandf Bruhschu, gribot Rigu atstah un us Kaukasiju aiseet, zeredami tur atrast leelatu pelnu, ka ar wafaras pelnu waretu par seemu isikt. Tahs ir behrua domas! Taisniba gan ir, ka tur seemas dascha apgabala gandriht nemaj naw un war strahdat wifu zauru gadu, ja til darbs atrodahs. Bet ko tad fazihš tur aigahjuschu, kad atradihs Bruhschu weeta Turkus, kuri darba laikā atnahk baru bareem, ka pawasara pee mums struhgu Poli, un peepilda wifas andeles pilsehtas gar Kauka-sijas un Krimas juhmalahm, gaididami ka wahrnas pee mums seemas laikā us iswee-steem mehsteem! Ar zilweku plezeem tur gan top wairaf nests, neta Riga, jo tur eelas ir foti nelihdsenas un tamdeht top masaf braukts, un ta tad darbs ir wairaf japadara zilwekeem un ehsekeem. Reschanai ir jawas ihpachas eetaises: wini nef apatas muzas, tantainas lastes, ahdas maisus ar jausahm un flapjahm prezhem u. t. pr. Seelata andeles pilsehta

Kaukasija ir tagad Batuma pilsehta, kura ne-fen peeschirta pee Kreemu walts. Tur redsam tahdus pat leelus lugus ka Riga, bet ne til leela skaita; turklahst leels nelabums ir tas, ka drubšis krata laudis zauru gadu, ihpachi tahdus, kas no sweschatnes tur eenahkuschu un naw ar tureenes gaisu apraduschu.

Wehl japeemin kahda leeta, proti, tureenes apgabala naw nedf Baireeschu alus nedf schnabja, schnabls gan atrodahs, bet tahds, ka wardes war tani bes kahdahm molahm peldet. Alus un schnabja weetu waretu nu gan wihns ispidit, jo wihns ir tur til lehts ka pee mums alus, bet kas gan tas ir par wihnu, kas til lehts! Makstatajs patš no ta ir baudijis, proti, tas ir tahds: nem stopu uhdens, peelej karoti laba etika klahst un garshas deht kahdus pileenus semes-ekas (petroleja), tad tew lehtais Kaukasijas wihns gatams. Garsha nahk no tam, ka ahdas maisi, kureš wihns top glabats, ir ar semes-piki ispiketi, tas ir tahds pikis, ar kuru sche Riga kahju zeltini gar eelas malahm top isleeti.

Bahrtika ir ari itin sawada. Turku strahd-neeks ehd kweeschu un kukurusu maisi ar jawa-dahm sahlehni, kas ka kiploki iskatabs. Brih-scham ari reds aitu tautus ussmehrejam, turigakee ehd pee pawahreem supu, kura ta ar Turku pipareem sahlita, ka no weenas karotes ir jaw deesgan jahdam, kas ar to naw apradees. No paschas semes un semes-darbeem neder runat, jo pilsehtas darba wihrs lahpraht ne-ees atpakal pee semes-darba, til to wehl waru peeminet, ka te ari naw wis ta seme, kur peens un medus tel, ka to daschi ispauduschu. Medus gan waretu kahdureis gaditees zaur to, ka bites atrodahs starp klinschu drupahm, bet ar peenu, tas gan buhs tilai azu apmahnschana, un wairaf netaš, ka tihrs putodams uhdens, kas no augsteem klints kalneem krihdams, ka peens iskatabs. Ihtens peens ir mas dabujams un tadeht dahrgs.

Kahds, kas Kaukasija bijis. **Austra.** Atteegotees us to no general-fapulzes apstiprinato gada pahsklatu par beedribas darboschanos 1883. g., dome nospreeda, preeksch delbeschanas un referwa kapitala nojazitas sunmas pa pusei noguldit walts austruma aisleenejuma papihros, pa pusei Rigas hipoteku beedribas kihlu sihmes. Pehz noslehgteem pehrna gada rehlineem lugu delbeschanas kapitalš us 1. janwari sch. g. istaisija 3015 rubl. 12 kap. un referwa kapitalš 1632 rubl. 7 kap. Tahlafi nospreeda, par teloschu 1884. g. teem dalihneeleem, kas sawu dalibas kapitalu eemahs libds 30. junijam sch. g., par teloscheem pilneem mehnescheem libds tam laikam maksat 4—6% par gadu un no 1. julija sch. g. pilnu dividendu par otro pusgadu 1884. g. t. i. no 1. julija libds 31. dezembram sch. g. Tee beedri, kas eestahsees beedriba pehz 1. julija sch. g., pee scha gada dividendes nepeedalisees, bet dabuhš tilai 4—6% par pilneem mehnescheem, un dividendi no 1. janwara 1885. g. — Pehz rehlineem par marta mehnesi israhdijahs, ka schini mehnesi beedru naudas eemahsati 8410 rublu, ta la beedribas pamata kapitalš 1. aprili sch. g. istaisija 130,761 rubl. — Par luga buhwi Mihil-grahwi libds 1. aprilim sch. g. bij isdoti 15,759 rubl. 82½ kap. — Us korespondent-

rehdera preekscha lischamu, nospreeda, pieti jaunū fugi un peenent par kapteini Baueru, kas nobeidšis skolas mahzibu Mangalmuifshas juhwasflola ar wislabako effamu. — Weidšot nospreeda beedribas naudas papihrus us-glabat walts bankas schejeenes nodala un no teloschas naudas us giro-konto noguldit libds 1000 rublu Rig. Latw. amatneeku beedribas krahshanas lahda. (B. W.)

Rigas Latweeschu beedribas Sinibu kommi-sija sawa pehdeja sapulze, treschdeen, 4. aprilt, nospreeda, palihdsibas sneegt Maskawas Latweeschu studenteem 120 rbl. un Peterburgas Latweeschu studenteem 100 rbl., kopā 220 rbl.

Rigas Strehlneeku beedriba, kas dibinata 1859. gada, 13. un 14. maja sch. g., ka „Rig. Ziga“ lasams, iwinehs sawu 25 gadu jubileju.

Rigas kommerzbankas akzionaru general-sapulze, 14. aprili sch. g., nospreeda: peenent bankas rehline pahsklatu 1883. gadam un ka dividendi ismaksat 10% jeb 25 rbl. par akciju. Walde eezehla libdschinigos lozektus: Eugenu Grimm un Eugenu Burchardu, par deputateem: J. A. Krögeri, Morizu Lübeli un Edgaru Ellisu, par waldes lozektu weeteeneem: D. Rischu, G. Weiss'u un E. Pohn-dorffu.

Us tahdeem Gesch-Kreewijas nowadern, kur wairaf pareistizigu Latweeschu un Zgannu nometuschees us dsihwi, ka „Rischst. Westn.“ dsirdejis, tiksot subtitu preesteri, kas prot latwiski un igauiski.

Baltijas domenu pahrwaldē, winas libds-schinigais preekschneeks, ihtens statsrahš v. Stange, schodeen pusdeena atwadijahs no saweem bijuscheem apatschneekem. Sabijis 15 gadus schini amata, Stange lgs bija sa-audšis ar teem, ka tehws ar behrneem, un ruhpejahs un gahdaja par teem zil spehdams. Tadeht tad ari atwadischanahs bija jo firniga un sehslumu pilna. — Bet ari sawas amata darichanas us ahreeni Stange lgs weenumehr ir bijis wihrs, kas sajedhsis sawu ihsto peenahkumu un pratis walts intreses saweenot ar kauschu lab-klahjibu. Wifseem wehl laba atmina, kahdu eespaidu padarija, kad winsch, preeksch 15 gadeem sawu amatu usnemdams, krona pagastu waldehm usdewa, saraktotees ar domenu eestahdehm, leetot waj nu walts (Kreemu) walodu, waj — ja tas naw eespehjams — likumigi nojazito weetigo eedshwotaju (Latweeschu un Zgannu) walodu, libds tam leetotahs Wahzu walodas weeta.

Widjemes lopu aistahwibas beedriba waldes amati preeksch teloscha gada isdaliti: mahz-itajs M. Werhatus — preekschneeks; bijuschais skolas ihpachneeks N. Wallis — wina weete-neeks; redaktors Petersenn — pirmais sekretars; gimnasijas skolotajs T. Kottkowiš — otrais sekretars; amata teesassekretars N. Lemcke — archiwars; skolotajs C. Helms — kaseeris. Statsrahš Dr. Keilmann, kaufmanis N. Augsburg un allus bruhsha ih-paschneeks Jul. Bertels — lopu aistahwibas pahrraugi.

Schtampelnodofki nu ari jamahsa par manu-skripteem, ko zensoreem eesneeds zenseschana, un proti us katra tahda manuskripta, pehz preses wirswaldes nolehnuma 29. marta 1884. ja-uslipina 60 kap. marka, jo zitadi manuskripts no zensora netiks peenents.

No Dubultem. Isgahjuſcho nedek ſchē ſahdam palaidnīm eekritis prahtā, ſew ar to laiku paſawet, ſahdas jaunelles godu beſeemeſla wiſnegebligalā wiſjē noſengat, iſpauſchot zaur peeliſinajumeem uſ ſtabeem un wahrteem par ſcho jaunelli wiſneſchliſtakoſ meluſ. Pateeſi tahdu tumſas warona darbu eeraugot, katram godigam zilwekam dſiti janofarkſt un jawaizā: Waj pateeſi muſhu tautas ſtahwoſli wehl til ſennu atrodahs, ka winas behli ar tahdeem tumſibaſ eeroſſcheem nolauſa jawa tuwaka un wehl ſahdas jaunelles godu, kuſch ikweenai jaunellei jaſargā un jaglaba tā wiſdaburgalā rota un kuſch katram kreetnam wiſhreetim pa eephejai ja-aiſtaw! Bet to muſhu waroniſ ne buht neſajeſdſ — kaſ deeſgan peerahda, uſ ſahda iſglichtibaſ un tikumbiſ ſtahwoſka mimetaiſ waroniſ atrodahs. — Tadehl lai apwainotā jaunelle apmeerina-jaſh, jo tahda zilweka iſſaſijumeem gadifeeſ loti maſ peekriteju, tadehl ka wina darbſ leezina no loti ſemaſ gara iſglichtibaſ un atreebigaſ loſiſkaſ dabas. — Weigāſ wehl griſu peeſiſmet, ka katra zilweka peenah-ſumſ, kaſ kreetim, tikumigu ſadſiſwi zeeni, weſt tahduſ tumſibaſ putnuſ pee gaiſmaſ, lai tee waretu dabut ſawu pelnito algu! (B. W.)

Walta. „Ztga f. St. u. L.“ ſino, ka 14. aprilt, tuhlin pehſ pulkſten 12 puſdeena, Gulbeneſ paſtaſtanſija iſzehlufeſh ugunſ, kaſ nopoſtijufe gandriſ wiſaſ ſahnehtaſ. Waltāſ labprahtigeſ ugunſdehſeji atſteiguſcheeſ pa-ſiſgā un teem laimigi wehl iſdeweſ glaſht wiſuſ paſiſirguſ un raguſopuſ, bet wiſa ſaimneeziſbaſ manta, paſtpuiſcha manta, wiſaſ auſaſ — liſdſ 360 puſru — un 8 ſeemaſ ekipaſchaſ un 2 waſaraſ ekipaſchaſ ſadegu-ſchaſ, tā ari wiſi putni un dala loſu ba-riſbaſ. Paſtkommiſara ne- apdroſchinatāſ mantaſ ſahde ween pahri par 3000 rubl. Zaur to ugunſ zehlufeſh, neweeneſ neſinot iſſlaidroteeſ.

No Lahdeſ pagaiſta (Limbaſchu draudſē). Neſen atpaſat notika ſchahdſ behdiſg atga- dijuſ. G. mahjaſ puſgraudneekam M. S. uſkrita kēſka welwiſ un to noſita. Melaiſiſ biſa pa trepehm uſlahpiſ pee kēſka greeſteem (welwi), tur lahrti grahpju uſlahriſchanaſi peeſtiprinadaſ, ar toka gabalu ſahziſ welwi druſku ſalt, lamehr otraiſ wihrſ iſgahjiſ abraſ lahrti pataiſt. Bet til to eenahlot tiziſ liſdſ kēſka durwim, tad welwiſ luſiſ un M. S. ſmalāſ druſkāſ ſaberſiſ. War gan domat, ſahdas behdaſ zeeſch nelaimigi ſeewa un behri, kureem uſ til- ahtru wiſi tika atnemtiſ apgaſhdneekſ. (L. W.)

No Malupeſ pagaiſta (Muffneſ draudſē). Dreſchdeen, 14. martā, no rihta, biſa ſche- jeeneſ Dereſchka zeemā ugunſgrehliſ iſzehlueſ un ſaimneekam B. gluſchi jauna dſiſhwojama ehka liſdſ puſei nodeguſi. Ugunſ iſzehlueſ no ſturſtena un no tureeneſ maſ minuteſ leeſmaſ pahreſchmuſchaſ wiſu ſaimu juntu, tā ka dſehſt wairſ nebiſiſ eephejamaſ. Tikai wehlatu, kad juntuſ jaw biſiſ noſedſiſ un lauſchu wairat peeſtrehjiſ, tad tilai ar molahm iſdeweſ tahkaku ugunſ iſplahtſiſchanoſ no- ſlahpet. — Paſt ſaimneekſ nebiſiſ pa wiſu to laiku mahjaſ, jo nowediſ puſi uſ mah- zitaja- muſchu pahardaſ. War gan domat, ſahdu eepaidu taſ wiſſ pee wina atſahja, kad winſch mahjaſ pahraſha! (L. W.)

No Jaun-Swirlandāſ. Naw wairſ ſchiſ deenaſ behriſ taſ ſawſtarpigāſ kraſſchanaſ un aiſdoſchanaſ kaſeſ, kaſ beidiſamdiſ gaddſ zehlufſchahſ Kurſemē. Geſahlot, kad ſchah- daſ kaſeſ ſahka dſimt, paregi un ſlaugi tahm wiſu to praweetoja, tikai iſgu un kuſlu nahlotni nē. Bet nu wiſeem ſcheem par ſpihti, turpreſim daudiſ ziteem par preeku un ſwehtibu, winaſ paſtahw un ſel. Daſchaſ ſchahdaſ kaſeſ wehſturu jaw gadu deſnitiā ſneediſahſ, itin tā iſ wini — ihpaſchi ſcha apgabala wezaſkaſ kaſeſ Krona- Wirzawaſ un Mundaleſ — gada rehlineem redſamſ, ſawa deeſgan ihſā darboſchanaſ laika ſel- miſi ſtrahdajuſchaſ. Wini tendenze jaw deeſgan labi paſiſtama. Daſchaſ labſ dehlſ jaw ſinaſh ſtahtit, ka tam ſchahdahm kaſeſhm japatēzahſ, ka warejiſ pehſ tehwa nahweſ no wina par dſimtu eepirktiāſ mahjaſ pa- turet, dabudamaſ iſ tahm par mehreneem prozenteem nauſu aiſnemteeſ, ar to ziteem braſteem un mahſahm wineem peenahziſgo daku atlihdſinat, tur zitadi — ihpaſchi ne- weenoſchanaſ atgadijuma — taſh uſ ſoli- ſchanaſ liſkaſ, buhtu warbuht zita, ſweſcha, rotāſ nahluſchaſ. Tapat nebuſh wairſ weeneſ ween ſaimneekſ, rentneekſ, arrenda- torſ, kaſ mahja gada pawaſari, tur ſlehtſ tuſſcha, kuſe tahda pat, bet „mahſchanaſ“ leelu leelaſ, tilai zaur ſchahdu kaſu palih- dſibu iſſpruziſ ſmiſnoſchā ſpiſzahriſda netil- leem piſkſteem, kaſ, praſdamaſ „prozenteem“ jo driſh pataiſt par „kapitalchen“, ſawu noſchelojama upuri ihſā laika iſſpeeſch tā zitromu. — Daſchi gan ari wehl tagad — taſſchu aiſ netihreem zehloneem — griſ eeteikt, ka preekſch nauſaſ noſguldſchanaſ jeb aiſdoſchanaſ nemaſ newajagot dibinat ihpaſchaſ lauzineeku kraſſchanaſ un aiſdo- ſchanaſ kaſeſ, tahdas jaw eſot piſſehtaſ, tur tapat jaw warot nauſu noſguldſit uſ angleeem un pret eepirktu mahju eekihla- ſchanaſ nauſu atkal aiſnemteeſ. Turſlaht wehl pagasteem eſot magoſinu kapitali, tur wajadſigā brihdi peekerteſ. Bet taſ tā naw wiſ. Nauſaſ eeguldiſumſ ſaprotamaſ nem pretim katra banka, bet ne tā nauſu aiſdod. Peemehram Jelgawaſ muſſchneeku banka — zil ſinamſ — nauſu aiſdod pret mahju eekihlaſchanaſu tilai tad, kad taſh pi- niſi iſmalſataſ un par jaunu taſſetaſ. Bet zil nu tahdu mahju ir? Un ja no maga- ſinaſ kapitala ruſa, tad neba wiſeem pa- gaſteem ir tahdſ magoſinaſ kapitali, un tur ari ir, tur naw wiſ tā dabonamaſ, tā domā. Kam nahzeeſ ſchitahdu magoſinaſ kapitalu aiſnemteeſ, taſ ſin, ka tad no Ponzija pee Pilata eſot, daudſreiſ gaiditā palihdſiba at- nahſ wehlu un naw wairſ „palihgſ ihſtenā laika“. Iſhtakā un droſchakā palihdſiba ir — paſchpalihdſiba. Un ſchahda paſchpa- lihdiſiba gul tanis lauzineeku kraſſchanaſ un aiſdoſchanaſ kaſeſ, kaſ ſchiniſ laildſ Balt. gubernāſ zehlufſchahſ un wehl zehahſ.

Uſ ſchahdaſ kaſeſ dibinaſchanaſu ari Jaun- Swirlandāſ pag. walde biſa ſa-aiſinajuſi ſcha pagaiſta lozeliſ un ſaimneekuſ ſcha gada aprita mehneſcha 3. deena pagaiſta nama. Dſirdeja eepreekſch daſchadaſ baſiſ — pro un kontra. Bet kad zeen. pag. wezaſkaſ ſchiſ deenaſ ſanaſſchanaſ eemeſli biſa ſinamu darijiſ, un pehſ paſtahwoſchu kaſu ſtatutu nolaiſſchanaſ wini mehriſ un labumaſ plaſchali pahrunati, tad 70 per- ſonaſ — gandriſ wiſi ſanaſluſſchee — iſ-

teizahſ preekſch tahdaſ kaſeſ dibinaſchanaſ un peeteizahſ par beedreem. Tā tad driſ- ſuma tilſ pamata kapitali eemakſatſ un ſtatuti peenahloſchā weetā preekſch apſtipri- naſchanaſ eefneegti. Droſchi zeramaſ, ka angitā waldbiba winaſ ari apſtipriſahſ. Ta- pat ari zeramaſ, ka „Jaun-Swirlandāſ ſaw- ſtarpigā kraſſchanaſ un aiſdoſchanaſ kaſe“, weiklāſ un ſapratigāſ rotāſ, nebuſh peel- taiſ ritenaſ ſtarp tahm jaw ſchiniſ apgabala darba eſoſchahm kaſeſhm, bet roſigi ſtrahdā- dama ſaſneegſ kuſlu nahlotni, to tai ari no ſudſ wehleju. (B.)

Pee Kurſemeſ Juhreſkolu eſſaminacijāſ kom- miſijahm no pagahjuſchā gada juhreſkolahm (Veepaja, Wentſpili, Dundanga, Lub-Geſere, Engure, Uſchawa, Zeliſbergā un Polanga) uſ eſſameneem peeteizeeſ 181 ſkolenaſ, no kureem nolika eſſameanaſ: a) par tahbrau- zeju kapteineem 6, b) par kraſtbrauzeju kapteineem waj par tahbrauzeju ſtahr- maneem 15, c) par kraſtbrauzeju ſtahr- maneem 39, kopā 60. Kurſemeſ juhrmal- neeki ſchogad buhwē 5 luguſ a 300 laſteem, 1 luguſ a 200 laſteem, 2 luguſ a 120 laſteem, 3 luguſ a 50 laſteem, 1 luguſ a 40 laſteem. Tā tad 12 lugi, kaſ 2130 laſtuſ leeli.

Veepaja. Barona Nolde ſteplawikaſ pro- zeſē tika noteſati: Laute, Jahniſ un Klahwſ Sweije un Schalme Bruſche pee darbeem kalna raktumēſ; Straſde pee darbeem fa- brikaſ, un Wihtoliſch zeetumā. Lang- mannaſ un Bloſteneekſ paleel lihdſdalibaſ aiſdomā. Ziti apſuhdſeteſ attaiſnoti.

No Gramdeſ ſino „Lib. Ztgai“, ka bap- tiſti atkal ſahlot atgreeſteeſ luterandaſ; tā neſen atpaſat weetigāſ mahzitaſ triſh pee- auguſchuſ baptiſtuſ iſ Drekuem (wezaſkaſ 29 gaduſ wezſ) ſagatawojiſ uſ eewehriſchanaſ.

Piltene. No tureenaſ muſnaſ rakſta: Pil- teneſ krona pagaiſtſ ſaſtahw no ſahdahm 59 mahjahm, iſnemot pee mahzitaja un meſch- tunga pagaiſta peederigāſ mahjaſ. Seme, zaur zaurim nemot, ir puſlihdſiſ laba. Wentſ mahmulina tel jautri wiſnodama kruſtim pagaiſtam zauri, kuraſ kraſtdſ ir atrodamaſ daudiſ jauku weetu un trefnuſ tihrumu.

Dabaſ mahte ir it bagati pagaiſtu ar ſaweem jaukumeem un greſnumeem apdahwinajuſe. Weetu weetahm pagaiſahſ daudiſ jauku, kuſlu birſtatu, kaſ pawaſaraſ ſakā ſaſſchā tehpu- ſchahſ, iſſkatahſ loti jaukaſ zaur ſaweem patihſkameem weideem. Weetāſ atkal trefnāſ un ſahſainaſ pſawaſ iſpleſchahſ, zaur kuraſhm jautri ſtrautini burbuſto jaukaſajā dabaſ wa- lodā iſchalodami, un kuru kraſtdſ ſeedont laſtigala, dſeeſmu meſtareene, poſā it jautri eewaſ kruhma paſara. Pat wehſturiſkā un teiſſmiſigā ſinā ir pagaiſtſ deeſgan eewehrojamaſ un bagatſ. Bet til noſchelojama buhſchana, ka ſchiſh dahrgāſ tautāſ mantaſ neweeneſ nemaſ nepehtiſ un nekraſji.

Pagaiſtam paſcham wehl naw ſawa pagaiſta waldeſ mahja, bet ta tika lihdſiſ ſchim ihreta no muſſchaſ arendatora G. Schulſ kunga, un ir tagad uſ ihri pahriweelota paſchā pi- ſſehta. Skolaſ mahja peeder wiſeem trijeem pagaiſteem. Wina ir no koka weentahſchiga ar ſchkindeku juntu, kuraſ tagad M. Neumana kſ, Irlawaſ ſeminariſiſ, uſzihtigi ſtrahdā. Skola tika iſgahjuſchā ſeemā no ſahdeem 33 ſkoleneem un ſahdahm 25 ſkolneeſchm ap- melleta.

Semi wehl apſtrahdā tā pa wezam, iſ- nemot til ſahduſ ſaimneekuſ, kuri ir jaw

eegahdajufchi fewim diwjuhga arklus un dselja ezeſchus. Skunſtmehſli, kufamas maſchines un wiſadaſ jaunlaika ruhpneezibas pee mums wehl pawifam ſweſchas un nepaſiſtamas.

Seemu pawadijahm it kluſi un laimigi, beſ lahdahm breeſmahm, ſlimibahm un ſahdſibahm, beſ ween, kà dſirdeja, eſot weenam ſaimneekam gaſa iſ ſkurſtena iſſagta.

Seema, balſfedſite, atſtahjahs no mums it meerigi, weetu dodama ſaſaja uſwalkà gebruhſcham, miſhligajam ſeedonim — daitonim. Ari Wenta tiſ dikti ſchaja pawaſara nepiſtojahs, atdodama ſawu ſudrabainu ſeemas willaini Baltijas mahminai — juhrinai, kà zitòs pawaſaròs. Ganinſch jaw rotajahs preezigòs, ganot, pa ſahlu mahtes iſklahteem ſaſajeem autineem, kuruſ Behrgruhbja tehws winai dahwinajis. Arajs dſen preezigòs ſawu wagu, zeredams uſ labu plauju, pawadits no diwſahjigeem pawadoneem.

Seemas ſehju apluhſojot, iſ latris war brunotees ar labas raſchas zeribahm. Abſolitis, ſarkangalwitis, widejs.

Putninu Kriſts.

Peterburgà uſ ſirgu dſelſſzeta, kà „St. Pet. Herald“ ſino, pa dakai ſirgu ſpehſ wagonu wiſſſchana i jaw atmeſts un ta weeta liſtas twaikumaſchinas, kaſ ihpaſchi ſchim noluhſkam taiſſtas. Jaw maja mehneſt 1881. gada toreijeja wiſſpolizijmeiſtara generalmajora Roſlowa waldbiba ſtahwejoſcha kommiſſija iſriſhoja mehginajumus ar daſchadu ſiſtemu maſchinahm, pee kam Schweizijas maſchinas iſrahbijahs par wiſderigakajahm un piſſehtas eelàs peelaiſchamahm. 1. oktobri 1882. g. dſelſſzeta beedriba jaw bij eegahdajufe 3 tahdas maſchinas, ko leetoja tilai ihpaſcheem ahrſahrtigeem branzeeneem. Pamaſam ſcho maſchinu ſkaiſt tika pawairòts uſ 8 un tagad ſwehtdeen, 1. aprili, winaòs eeſtahjahs tai zeta gabalà no Snamenſtoj platiſcha lihdſ piſſehtas ahrmalai pilnigi ſirgu weeta, uſnuendamàs wiſus lahrtigòs brauzeenus. Zitòs zeta gabalòs beedriba ſchim brihſcham wehl leeto ſirgu-ſpehſku, tomehr ta apnehmufehs, pabreet ari ſche uſ maſchinahm, tiſ ko tahs buhſ eegahdataſ wajadſigà ſkaiſt. Wiſas maſchinas, kaſ ſwehtdeen, 1. aprili, eeſtahjahs darbà, eet gluſchi beſ troſſchna un beſ ka iſplatitu duhmus jeb futu, tà eeſch-nu uſnemot, kà ari apſtahjotees, wagonu un maſchinas eekluſtiſchana un aptureſchana notika gluſchi beſ lahda gruhdeena un maſchina iſrahbijahs iſ katra brihdi un kur wajadſigòs par weegli uſ weetas ap-turamu. No ahrpuſes maſchinahm pilnigi wagonu iſſlats, kadeht tad ari ſirgi no tahm ne buht netruhſahs, lai gan daudſ brauzeju bija arween tuwumà. Katra maſchina maſſa 10,000 rubluſ, tai ir 20 ſirgu ſpehſku un wina war wiſſt 3—4 wagonuſ. Uſ katraſ maſchinas atrodahs maſchiniſts un kurinatajs kaſ ſtahw wiſmaſchiniſta uſraudſiba un pahrmainahs diwreiſ deenà. Katra wagonà ir ſawòs ſenduktors, kaſ it laipni eewehro publikaſ wehleſchanòs, tà ka dſelſſzeta waldei wiſi war buht pateizigi par kreetno eerihſochanu. Zeta gabalòs no Snamenſtoj platiſcha lihdſ piſſehtas ahrmalai (4 werſtes) tika nobraukts 27 minutès un no Alekſandrowſtojes lihdſ Snamenſtoj-platiſcham (9 werſtes) 40 minutès: ſche ahrtraf, tadeht ka ſche atgadajahs maſak ap-tawejuumu zaur preti nahloſcheem wagoneem

jeb zaur ekipaſchahm, kam buhtu gadijees braukt ſchlehrſam par zetu pahri. (Ar.)

Peterburgà, 18. aprili. Uſ Keiſareenes eeſtahſchu kanlejas wiſſpahrwaldneeka preeſchà ſtahbiſchana, Keiſara Majeſtete 15. martà dewa atwehlejuumu, pa wiſu walſti eeſahſt naudas laſiſchana preeſch peemineſka zelſchanaſ nomiruſchaj Keiſareenei Marijai Geodorownai. Preeſch ſcha noluhka eeſaiſiſ ſpezial-komiteju, ſem ſchatsſekretara v. Grota wadibaſ. — Waldiba dara ſinamu, ka deht pehrnàs ne-auglibas Raſanes gubernà tureenes ſemſtibai ſchinis deenàs doti 377,000 rublu palihdſibaſ. Laudis, kaſ zaur ne-auglibu zeetuſchi, dabun beſ tam atweeglinajumus nodochanu maſſaſchana. Pehz no tureenes dabutahm ſinahm, tagad eſot peeteeloſchi gahdataſ par kauſchu pahrtiku un lauku ap-ſehſchana.

Keiſaru Majeſteteſ, kà „Wald. Wehtneſi“ laſams, 7. aprili no Gatiſchinas pahrbrauzada ſiſhwot uſ Anitſchlowa pili, Peterburgà.

Preeſch ſoſſorit-atmenu iſſtrahdaſchanaſ ſuperſoſſatòs tagad taijahs zelt ihpaſchu fabriku. Kreewu awiſe „Ruſt. Kur.“ par to paſneedſ ſchahdu ſinojuumu: „ſche Peterburgà tagad atrodahs lahdu Baltijas kapitaliſtu ſabeedriba, kaſ atnahluſe iſluhgtees no waldbibaſ atlauju, dibinat Rigà fabriku preeſch ſoſſorit-atmenu mehanikaſ apſtrahdaſchanaſ un wina pahrwehrſchanaſ ſuperſoſſatòs. ſchi ſabeedriba jaw eeſneegufe domenu-miniterijai preeſchliſkumu, pehz kura fabrikaſ dibinaſchana i wajadſigais kapitalòs aprehſinatòs uſ 1½ milj. rubl., ja fabriku grih eerihſot tiſ leelu, ka ta gada laika eeſpehſ pagatawot 1½ milj. pudu ſuperſoſſatu. Vihdſ ar ſcho projektu mineta ſabeedriba ari eeſneegufe luhgſchana, lai waldbiba apſargatu ſcho jauno induſtriijaſ eeſtahdi pret ahrſemju konkurenzi, uſliſdama ahrſemju ſuperſoſſateem muiſu pa 20 kap. ſeltà no katra puda. Ar ſcho muiſa-jautajumu Peterburgaſ ſemkopibaſ beedriba ari jaw nodarbojuſehs ſawà wiſpahrigajà ſapulze, 27. martà ſch. g., un nonahluſe pee tahdu ſpreeduma, ka ne-eſot wiſ wehle-jamòs, ka waldbiba eewehrotu ſcho muiſa ſinà eeſneegtu luhgſchana, tadeht ka pate leeta eſot Kreewija wehl loti jauna, winaſ wiſpuſigàs iſpehtiſchanaſ deht pee domenu-miniterijaſ eeſelta ihpaſcha komiſſija, kaſ wehl nelahda ſpreeduma ne-eſot iſdewuſe. ſoſſoritu-fabrika jaw preeſch lahdem gadeem Kurſkaſ gubernà tiſuſe eeſaiſita, bet pehz ne-igàs paſtahweſchanaſ ta bijuſe atkal jaſlehdſ, tadeht ka winaſ iſſtrahdajumeem jeb raſchojumeem truhziſ pirzeju. Bet ſchis peedſihwojumòs laikam gan iſſklaidrojams zaur to, ka Kreewijaſ ſemkopji wehl neprot ap-ſert ſuperſoſſatu wehrtibaſ, lamehr Baltijaſ gubernàſ toſ aſſinuſcham par tiſ nepeezeeſchami wajadſigeem, ka katra gada iſleeta daſchus milj. puduſ Anglijaſ ſuperſoſſatu. — Weidſot tē wehl waram peeminet, ka daſchadaſ privatiſ un ſemkopibaſ ſabeedribaſ eeſneegufchaſ augſtai waldbiba i ſawu iſſklaidroſchana pret muiſa-uſliſchana uſ teem iſ Anglijaſ eewedameem ſuperſoſſateem. Uſ to tad nu domenu-miniterija greeſuſehs pee diweem Peterburgaſ eewehro-jamaſeem profeſoreem, DDr. Doſutſchajew un Juſtranzew lungeem, lai wina iſſata ſawòs domas par to, lahdu eeſpaidu ſchahda muiſa-uſliſchana uſ eewedameem ſuper-

ſoſſateem muſſu ſemkopiba i atliſginatu. ſchee abi augſti mahzitee wiſri uſ to atbildejuſchi, ka ſchahda muiſa-uſliſchana ſtahbinatu it ſliktà ſtahwoſli ihpaſchi toſ ſemkopjuſ, kaſ Kreewijaſ reetrumdòs peemahjo, tapehſ ka tee ſchimbrihſcham iſ gaduſ wairak ne kà weenu miljonu pudu angliſku ſuperſoſſatu, par 60 kap. f. puda, iſleeta. Zaur muiſa-uſliſchana ſchi maſſa pee wineem otriſ pa-augſtinatòs un daudſeem ſemkopjeem ſchi wiſderigakà preze tad tilai gruhti ween buhtu ſaſneedſama. Beſ ahrſemes ſuperſoſſateem, kà ſchee Peterburgaſ augſti mahzitee wiſri tahtat aprahda, muſſu ſemkopji newarot nepawifam iſſlikt. Waj pehz ſchahdeem iſſklaidrojumeem augſchà mineta fabrika tē Rigà nu zeifees, waj nē; to nu wair newar ſinat.

Schihdu kuſteſchanaſ Deenwiduſ-Kreewija. Mahzitajſ ſaltinſ rakſta iſ Riſchinewaſ Delitiſcha „Iſraeta tautas miſioneſ laiſ-rakſtam“, ka Riſchinewa wairak Schihdu nodomajuſchi dibinat kriſtigu Schihdu baſnijaſ draudſi un taja eerihſot ebreiſku deewalpoſchana. Wini aſſinuſchi, ka Schihdi Kreewija par daudſ panihluſchi moraliſtā un mantas ſinā, ka bagatee Schihdi un Schihdu rakſtneeki dſenotees tilai pehz paſchu labuma un zaur to Schihdu leetai tilai kaitejot; tapehſ ari uſ wina palihdſibu nabagee Schihdi nemaſ newarot zeret. Schihdu glahbſchana ne-eſot ari zaur to panahlama, ka tee atſtahj Kreewiju un dodahs uſ Paleſtinu, jeb ari ar zitahm Kreewijaſ tautahm ſamaſahs. Schihdu apſtakli Kreewija eſot weenigi zaur to pahrlabojami, ka Schihdi paſchi pahrlabojahs tà moraliſtā, kà garigà ſinā, jo tagad ſchaja ſinā tee eſot loti ſamaitati un ſlikti. Moraliſta eſot pazetama tilai zaur gara atdſihwinahana, zaur tagadeja Schihdu elka, naudas lahruma, atmeſchana, pateſibaſ mihleſchana un ſaunuma eenihſchana. Preeſch tam wajagot uſtizama wadona iſ Jehkaba zilts, kaſ Schihduſ miht, kuſch wina labad atdewiſ ſawu dſihwiſu, kuru wiſa paſaule paſiſhtot, kuſch paſiniſ ſawu brahtu augſtprahtibu, kaſ leelijuſchees ar ſaweem ziltſtehtweem, ar Abrahamu, Iſaku un Jehkabu, ar ſawu gudribu, ko tee dabujuſchi zaur Sinaja kalna liſumeem, kuſch redſejiſ Schihdu leelo ſtuhrgalwibu, kaſ laimigi un bagatigi dſihwodami gribejuſchi dſihwo Deemu atſtaht un peegreeſtees eeſteem: naudas lahriba i ſawu nabadſigo brahtu apſpeeſchana i zaur gudribu un naudu. Pehz wiſas Iſraeta tautas wehſtureſ ruhpiſgàs iſpehtiſchanaſ jaunàs brandſes dibinataji aſſinuſchi, ka tahdòs wadonòs eſot tilai Jeſuſ no Nazareteſ, kuru Schihdi nogalinajuſchi Jeruſalemē eeſpreeſch wina pehdeja templa nopoſtiſchanaſ. Ta laika Schihdu mahzitee laudis newarejuſchi ſapraſt un apkert wina mahzibaſ un ſcho mahzibu ſwehtigo mehrki, pehz kura wiſſch ſawòs Schihdu tautas labà dſinees, proti, ka zilwekam ja-eewehro wairak tee liſkumi, kaſ doti preeſch wina firòs un ſapraſchanaſ, ne kà ahrigàs liſkumu formaſ, kaſ pee Schihdeem mainotees pehz weetas, laika un pehz wina politiſkeem apſtalkeem. Jeſuſ meklejiſ tilai ſawòs tautas pateſo labumu un tapehſ ari Schihdeem wina wahrdu wajagot godat, wajagot ſaweem behrneem eeſpeeft jo dſili ſirdi wina ſwehtàs, mihleſtibaſ nu pateſibaſ pilnàs mahzibaſ, kaſ uſrakſtitaſ apuſturu grah-

matas, tad ari Jēsus mahzibas eefakno-
schotees Schibdu firdis, peegreesfichot tahs
pee pateefibas un labu darbu mihsleschanas;
tad ari zitas tautas Schibdus zeenifichot un
tee warefichot if latrā Ciropas walfti it
meerigi dšihwot fem waldbibu lifumeem, kas
fastahditi Jēsus garā.

Rasanas gubernas industrijas buhschanu
pahrunadams, „Wolschf. Westn.“ spreesch,
la industrijas un tirdsneeziabas apkluschana
it ihpafchi esot wainiga ari pee behdigā
stahwolka, kura tagad fchahs gubernas sem-
neeki nonahkluschi. Tirgofchanahs ar Riachtas-
tehju — tā minetā awise rakfta — palitufe
toti wahja; wispahrigi domā, ka esot labali,
pirkt tehju no ahriemju, ne lā no paschas
Kreewijas tirgotajeem. No ta laika, kamehr
Drenburgas-Morschanfklas dšelszefsch nahza
gataws, ir Drenburga no Rasanas pagalam
atfchirta un fchejeenes kotwilnas fabrikas,
nedabudamas wairs ne kahdus kotwilnas
peewedumus, palitufchas par pusfakritufcheem,
behdigeem peeminekkeem fchahs semes agral
seedoschaj industrijai. Uri lugu buhwefchana
fahlfufe stipri mafinatees, kamehr twaitoni
eenehmufchi sehgelkugu weetu, tāpat ari
tirgofchanahs ar malku, kas atmeta Wolgas
kraftu apdšihwotajeem deefgan labu pelnu,
fahf jo deenas jo wairaf panihkt, kamehr
twaitoni leeto malkas weetā nafu. Sem-
neeku panihfchana ekonomifkā finā zelahs
it ihpafchi no tam, ka wineem tagad aif-
bahfti wezu-wezee pelnas awoti un japahr-
teef til weenigi no semkopibas. Rasanas
gubernā semneeku krona nodofchanu paradi
aprehfinajahs uf kahdeem 10 milj. rublu,
pee kuras summas wehl tee paradi naw
wis flaititi lihds, ko wini eetaifijufchi peh-
dejdōs ne-augligajōs gaddōs. Pat ja fcha un
nahkofcho gadu plaujas buhtu bagatas, tad
tomehr jabihstahs, ka bads un wispahrigs
posts klandfinahs pee durwim, ne wis ta-
dehl, ka truhktu labibas, bet tadehl, ka
semneekem truhkt darba, fur kahdu naudas
grafi waretu nopelnit. (Nr.)

Permas gubernā, lā Purgawin lungs fino
awife „Rustaja Starina“, atrodahs diwi sektes,
kas izfehlfufchahs jaw drihs pehz dšimtsbuh-
fchanas atzelschanas, bet lihds fchim wehl
palitufchas til pat lā glufchi ne-eewehrotas.
Weena no tahm fauzahs par „nodofchanu
nemakfatajeem“ (неплательщики), otra par
„flaleneekeem“ (лучинковцы). Abas turahs
pee tahm domahm, ka ar dšimtsbuhfchanas
atzelschanu seme palitufi par semneeku ih-
pafchumu, bes la nu wehl teem kaut kas par
to buhtu jamalfā, jo: „Deems radijis femi
preefch wifem, glufchi bes makfas jeb kaut
kahdeem nodofkeem“. Tadehl tad ari fcho
fektu peefriteji nemakfa ar labu it nelahdu
nodofchanu, bet tahs japeedsen arween zaur
waru. No waldbibas, bafnizas un fagramen-
teem fchee kaudis negrib it ne la finat un
behwejahs par pascha „Deewa behrneem“.
Bes tam pee „flaleneekeem“ wehl eewehrojams,
ka tee atmet wifus zitus apgaismofchanas
lihdsfektus un turahs til weenigi pee flaleem,
tadehl ka wifas fcho laiku apgaismofchanas
prezes esot no antikrista apgahmitas til labi
zaur to, ka no pahrdewejeem teef fwehrtas
un mehritas, lā ari zaur to, ka fchee tirgojahs
uf waldbibas ifdoto patentu pamata; turpreti
flali, ko katrs patš pagataro no meschā Deewa
audfinata kola, tee wehl esot fchlichfti no fchah-
das apgahnifchanas un tadehl derigi, dot

gaifmu fcheem ihfti „tizigeem“, par kahdeem
paschi behwejahs. 1881. gadā nodofchanu
nemakfataju sekte flaititas 48 un flaleneeku
sekte 18 familijas. (Nr.)

Ahriemes finas.

Wahzija. Par Wahzu artillerijas (leel-
gabalneeku) spehku pawairofchanu jaw pahri
gadus atpatat fahla spreesch. Scha jauta-
juma deht fawā laikā izfehlahs ministeru
krihse, proti Bruhschu kara ministers gene-
rals Kameke pretojahs artillerijas pawairo-
fchanai un pa dakai fcha stihda deht bij
peespeests atlahptees. Tagadejs kara mini-
stis generalš Bronsars aistahweja artille-
rijas stiprinafchanu, un lā tagad fino, ta
tikufe galigi nofpreesta. Katrai lauka bate-
rijai turpmaf jaw meera laikā buhs 6 leel-
gabali (agraft 4 weetā). Schi pahrgrosi-
juma eewefchana jaw eefahka.

Baltijas juhrā starp Rigeni un Born-
holmu atrodahs daschi klinfchu pulki, kas
tur laifam nonefti fenatne, klinfchu maldi-
fchanahs laifōs un tagad minetā weetā pa-
taifa kugneezibu nedrofchu. Schis nedro-
fchais apgabals teef faulfts par „Adlers-
Grund“. Behz agratā falihguma starp
Wahziju un Daniju fchihš abas walftis bij
apfolijufchahs, kugneezibai par apdrofchina-
fchanu, zelt bahlas (waj uguns-kugas),
proti Danu waldbiba apnehmahs uftaift
bahku uf Bornholmas falas rihta deenwidus
gala, un Wahzu waldbiba (uguns-kugi) uf
Adlers-Grundes. Danu waldbiba fawu ap-
folijumu jaw ispildijufe, jo minetā Born-
holmas galā jaw pastahw pirmahs fchfiras
bahfa. Wahzu waldbiba turpretim lihds fchim
nebij ispildijufe lihgunu, tadehl ka wina
gribeja padarit wehl wairaf, proti pawifam
ifnihzinat waj aifwest minetos klinfchu pulkus,
tā la nelahdas bahlas (waj uguns-kuga)
Adlers-Grunde wairs nebuhtu bijis waja-
dšigs, bet kugi tur drofchi buhtu warejufchi
pahri braukt. Wina eefahka fcho darbu
kahdus gadus atpatat, bet tā la darbi
eefpehjami til itin klufā laikā, tad tee lehnaf
gahjufchi uf preefchu. Waldiba istehrejufe
jaw 244,339 marku, bet warejufe panahkt
til 6 metru dšilumu. Preefch kugneezibas ap-
drofchinafchanas wajadšigs 8 metru dšilums.
Kad nu tagad israhdijees, ka tahkati darbi
netif makfatu dauds naudas, bet ari pa-
gehretu toti ilgu laiku, tad Wahzu waldbiba
tagad beidfot nofpreedufe, ispildit fawu pirmo
apfolijumu un noftahdit Adlers-Grunde
stahwofchu uguns-kugi. Tahdu spreedumu
Wahzu waldbiba nesen pasinojufe Danu wal-
dbibai. Reichstags atwehlejis 472,000 mahrfu
preefch diwu uguns-kugu eegahdafchanas, no
kureem weens atradijees leetofchanā un otrs
buhš referwā.

Wahzija. Awifes jaunakā laikā fahlfufchas
finot, ka drihsumā tilfchot preefch Bruhsfijas
dibinata fewifchka waldbibas padome (Staats-
rath), kuras presidents buhschot krona prinzis
un kura iffchfichot karata weetā wifas
Bruhsfijas waldbibas leetas, tā la keifars
Wilhelms nodarbofchotees til wehl ar wis-
pahrigem Wahzijas jautajumeem. Schis
pahrgrosijums teefot eewests ar diwejadu
noluhku. Pirmkahrt zaur to gribot atweeglinat
darbus keifaram Wilhelmam, kas palizis wezs
un flimigs, un otrekahrt gribot eeradinat krona
prinzi ar walftis waldfchānu.

Madridē, 17. aprill. Pulkš Spaneeschu
behgtu no Franzijas, fem karlistu ofizeeru
wadibas, pee Nawarras pahrgahja par Spa-
nijas robeschahm. Winam dšenotees pakaf.
— If Santa Kolonas aifbehgufchi 6 ofizeeri,
laifam bihdamees, ka wini dumpigee darbi
nenahktu klajā.

Spanija. Jaunakā laikā waldbiba atkal
likufe apzeetinat dauds wirfneeku un ziwil-
personu daschās Spanijas malās. Ministeru
partijas awifes iffaka domas, ka nu laifam
buhfchot fakerti fwarigakee fawehretee, tā
ka nemeeru izfehlfchanahs buhs nowehresta;
bet kas pasihft Spaneeschu eeradumus, kas
tahdahm runahm maf tij. Pirmkahrt jaw
daudfahrt peedfihwots, ka waldbiba Spanija
beefchi apzeetina it tā uf labu laimi fawus
politifkos pretineekus un isrihlo pee teem
ismellejumu, zeribā, ka ko atradihs; bet pa
leelakai dakai wehlat mehds israhdiitees, ka
nelas naw atrasts un la apzeetinatee atkal
atfwabinajami. Tahdi apzeetinjumi it ih-
pafchi mehds notikt zefchānu laikā, preti-
neeku partijas fabaideschanas labad. Otr-
kahrt fawehrefchānahs un dumpja gars pee
Spaneescheem til stipri cesaknojees, ka to
til drihs ne-ifdeldehs. Preefch kahrtiga,
meeriga politifka zihnina Spaneeschu tauta,
fawa semā attihstibas stahwolka deht, fchim
brihscham wehl nederiga; bet uf fawehre-
jumeem un dumpjeem wineem pastahwigi
prahts nefahs, un fcho kaiti nekahdi wal-
dbibas spehzigi foki til ahtri ne-ifdseedehs.
Tē til war lihdsfēt mahzibas augfchāna un
pafchwaldbibas eemahzifchānahs.

Indija. Par koleera fehrgu Indija nahf
fchahdas fihlakas finas. Kalkutas pilfehktā
pagahjufchā nedetā ar fcho fehrgu bij mirufchās
215 personas, turpretim Bombejā, kas Egip-
tei dauds turwaki un no kureenes taifni brauz
uf Egipetes ostahm, koleera fehrgas gandrifs
pa wifam ne-efot, jo pagahjufchā nedetā ar
to nomiris til weens zilweks.

Egipte. Berbere atstahta no fawa guber-
natora un Egipteeschu garnifona, — tā wis-
mafak finojis Angfu laifkrafks „Daili Tele-
graf“. Sina leekahs tizama, jo Angfu waldbiba
nefen uf Egipetes waldbibas peeprafijumu bij
atbildejufe, ka wina, Angfu waldbiba, til drihs
newarot fuhtit fawus kara pulkus preefch
Berberes atfwabinajuma, bet til war buht
pehz kahdeem 4 mehnescheem. Behz tam tad
Egipetes waldbiba bij dewufe pilnwaru Ber-
beres gubernatoram, aistahf fcho pilfehktu ar
fawu pulku un atgreestees uf Apafsch-Egipiti.
To tad Berberes gubernators ari ifdarijis.
Kā telegramma fino, weena dafa no wina
faldateem pahrgahjufe uf dumpineeku pufi.
No tam redsams, ka Berberes gubernators
nemaf drofchi newarejis palaištees uf fawu
kara spehku, un tadehl wina atlahpfchānahs
bijufe prahtigs folis. Behz Berberes pasau-
dejuma Egipetes waldbibai zefsch uf Kartumu
pilnigi aistaihts.

Ugunswehmeju kalni.

(Runa, runata R. B. jautajumu iffaidrofchanas walars.)
(States Nr. 16. Weigums.)

Uhdens, kas no kalna tel lejā, fahrahjahs
pa grawahm leelās straunēs, famafahs ar
pelneem un tad lā beefs dulkis welahs,
akmenus un lawas klufchus lihdsi raudams,
uf aplahrtui un apfeds wifu, kas tam nahf
zetā. Uhdens padara wehl leelaku postu,
ja kalna gals bijis aplahts ar fneegu, kas

pee erupzijas gaudrihš azumirli iskušš un tad sinams ari tel no kalna lejā. Krateris pa tam strahdā arweenu stipraf un drihš fahš lawa pluhš. Pee mafakeem wulkaneeem lawa pluhš no kalna galotnes pa krateri, pee leelakeem ižetahš kalna fahnds plaišas un no tahm lawa leelahm strau-mehm dodahš uš leju. Deenā šhi lawa no tahleenas isskatahš tā melna kuhpošča massa (fabeesejums), nakti turpretim tā kwehlošča kausča metalu straume. Tagad, kur lawa jaw sawu zetu atradusi, trofniš, pelnu leetus un semes satrihžinasčana arweenu paleel wahjaki un wahjaki un pamajam wulkanš atkal paleel meerā.

Wiršpuse lawa jaw tezedama fasalet jeb fazeete, bet eelšhpuse ta ir ne reti wehl 10 un wairaf gadu pehz erupzijas iskususi un pa plaišahm wehl arweenu ižetahš juts un garaini. Lawa ir kahdas 3 reišas smagala par uhdem un, tā jaw mineju, fastahw iskususeem atmeneem. Pehz lawas no wulkaneeem nahš daschadi garaini, tā: fahšflahbe u. t. pr. Tad wehl tā garaini isnahš muhšu prasta ebdamā fahš, dasčas dšels- un lapara(wara)-fahšis un tuhliit pahreet atkal zeetā weidā. Pelni, lapilli un wulkaniškas bumbas fastahw wiš no tahš pasčas weelas, no kuras fastahw lawa, un ari naw žits nelas, tā lawa, kas zaur ešplosijahm (sprahdseeneem) faskaidita majās drupalles. Pee dascheem wulkaneeem lawa pat arweenu no kratera nahš laukā pelnu, bumbu un klutšču weidā un nekad tā tefošča straume.

Kā ihpāšči wulkanu kalns ižetahš, par to ir šchahdas domas: no eelšchīga spehla teel semē eetaisita plaiša, pa kuru weelas nahš laukā un weenmehh krahhjāhs ap zaurunu un tā ar laiku usmet kalnu. Pee mafakahm kalns no weelahm, kas no jauna teel usmetas, paleel arweenu augstak; pee leelakahm erupzijahm gadahš, tā no galotnes teel gabali noskalditi, zaur lo kalna augstums masinajahš, bet platumš peenemahš, jo noskalditee gabali nowetahš uš kalna fahneem un sinams kalnu tahdā wišē paplaščina. Masahm erupzijahm daudšreis naw deesgan spehla iskaufeto lawu ismet laukā; ta usnahš lihds krateram, tur fazeete un tā ižetahš lihdsens kratera dibens, no kura tad kanals eet dšikumā eelščā. Kad nu nahš otra erupzija, tad ismetās weelas krahhjāhs atkal ap šho kanalu un ižetahš jaunš kalns.

Tagad pahreesim uš kahdu wulkanu erupziju apluhloščanu. Kā pirmo nemšim to wulkanu, kas mums tē ir wistuwaki un par kuru ari ir smalkalas sinas sakrahtas, proti pahreesim uš Wesuwu. Lihds 79. gadam pehz Kristus dšimščanas tas bija pilnigi meerā, un lai gan jaw talaika mahžitee wišri to pasina par wulkanu, tad tomehh to tureja par pilnigi isdšifusču. Tam bij ari komiša weids, augščā ari bija leels krateris, kanala sinams nebija un wiš bij ar leelu mesču apaudšis. 79. gadā notika breesmiga erupzija, kas ispostija un ar lawu un pelneem apsedsa 3 pilsehtas: Herkulanu, Pompejas un Stabijas. Weena dafa no talaika kratera feenas tika noskaldita un no kratera ižehlahš tagadejais Wesuwa kalns, kas zaur wehlahahm erupzijahm arweenu ir augstaks palizis. Pehz 79. gada, Wesuwš kahdu laiku plosijahš ir pehz kahdeem 170 gadeem. 1631. g. notika atkal breesmiga erupzija, pee kuras brihnum

daudš lawas tika ismesta, kas wairaf weetas tezeja juhra eelščā. Šhi erupzija nopostija 40 fahdsčas, pee tam kahdi 3000 zilwelu fahdeja dšihwibu. No ta laika Wesuwš dod erupzijas beesaki, bet to daku daudš wahjafas. Kā jaw mineju, tad tagad ir 3—4 gadi noteel erupzija. Šhini gadu simteni wisstiprafas erupzijas bijuščas 1822. gadā un 1872. gada aprila mehnesi. Šho pehdejo erupziju grihu aprakšit pehz Būričas politēnikas un uniwersitetes geologijas profesora Heim a usšimejumeem, kuresch pats pee schihs erupzijas ir klahš bijis 15. aprila deenā, kad wišch kalnu pirmo reišu tuwaki apluhlojis, bet wehl neko newarejuschi manit no tuwodamahš erupzijas; kalna galotne bijušči 3 krateri, no kureem waj nu wairaf jeb waj mafak ir garaini nahšišči. No 16. lihds 22. aprilim kalna darbosčanahš stipri auguse; garaini nahšišči ar leelaku spehlu laukā, akmeni tikušči isstweesti lihds 120 pehdahm augsti. 24. aprili jaw flaidri wareja manit, ka tuwojahš leelaka erupzija. No kalna nahza breesmigs trofniš, tā no leelgabalū schahweeneem, loti daudš almenu un lawas piku tika ismesti un wiša šhi darbosčanahš azim redšot, kamehh pehz pusdeenas parahdijahš pirmā lawas straume un drihš ari fahla otra tezet. Bet ap wakarū abas straumes atkal apstahjāhs un 25. aprili wulkanš atkal bijis meerigaks. Bet tahš pasčas deenas wakarā erupzija fahlahš ar jaunū spehlu; starp plkt. 3 un 4 nakti no 25. uš 26. aprili notika breesmigs sprahdseens un krateri strahdaja ar neredsetu spehlu. Sprahgstot kalnā bij eeradusees plaiša, daudš kausču, kas bija kalna tuwumā bijušči, tika apbehtri ar atmeneem un lawas piteem un atrada breesmigu galu. 26. aprila rihtā bija Neapelē dširdams pehrkonam lihdsigs trofniš semes apalščā, kas stipri schuhpojāhs un trihzeja. Lawa tezeja leelās straumes no kalna lejā un kalna galotne arweenu wairaf eetinahš melnā duhmu un pelnu mahloni. Tā kalns plosijahš wisu deenu un pat nakti no 26. uš 27. aprili. Kalna galā stahweja leels leefmu stabs. Wareja redset, tā kwehlošča lawa tuwojahš 2 fahdschahm, kas pa dafai tika nopostitas. No mahjahm, kas lawas widū azumirli fahdega un sagahjāhs, tika pazehlahš puteklu un duhmu mahlonišči. Trofniš arweenu palika tahds pats un pelnu mahloni grima arweenu semaki un uš deenwidus riteem jaw lija semē. 27. aprili erupzija masinajahš azim redšot un 30. aprili jaw flaidri bija manams, ka erupzija bija beigusees. Kalna plosiščanahš bija daudš mafala palikuse un lihds ar to zilwelu firdis bija apmeerinajuschahš, no kureem tee, kuru dšihwolli nebij ispostiti, atkal atgreesahš fawā wežā mitelli. Kalna pasča weids no erupzijas bija stipri pahrgrofitš, tā mineju, pee erupzijas eefahkuma bija 3 krateri, tagad beigās bija 1.

Wulkanu, tā jaw faziju, atradahš ari sem uhdenu juhras dibenā. Weena tahda wulkana erupziju grihu wehl ihsumā aprakšit.

1831. gadā julija mehnesi ap Sizilijas un Italias krašteem manija semes satrihžinasčanu un dširdeja trofni. Uhdens palika karšis un daudš nosprahgusču siwju tika malā ismetas. Pehdigi eerandšija juhra, kahdas 12 juhdses no krašta (Sciaccia), weeglus duhmu mahlonus no uhdens ižekamees; tee arweenu palika beesaki un pehdigi parahdijahš pelnu stabs, kas deenā bija melns, nakti turpretim

spihdeja tā leefma. Tad uš reis manija no juhras ižekamees salu, kas arweenu anga; uš septembra mehnesča beigahm tai bija kahdas 350 ašis rinki un zaurmehrā 120 pehdū augsta. Kahrigee Angli šho salu, kuru nosauza par Ferdinanda, tuhliit eenehma preefch ferwis un ussprauda tur sawu karogu, bet wineem nabageem tur maj preeča bij, jo juhra loti ahtri salu noskaloja un dezembra beigās wairš nebija no salas ne smalas.

Waretu wehl daudš eewehrojāmu peemehru peeminet, bet lai schoreis paleel, tamdeht tikai wehl ihsumā apluhlošim wulkanišma zehlonus. Kā ir wiša redšams, tad šcheem wajaga atraštees semes lodes widū, bet tur mehš sinams newaram eelikt un tamdeht mums jaturahš pee daschadahm sihmeem, kas muhs sinams war ari nowest uš nepareisu zetu. Tahda sihme ir semes eelščhigs siltums, kas no sinamas weetas, lihds kurai eespeeschahš faules siltums, fahlot arweenu aug un tahdā wišē, ka zaurmehrā par katru 100 pehdū temperatura (siltums) paleel par 1 gradū (pehz Zelsija rehkinot) augstaka. Pehz schim domahm nahš tad pee ugunigi karsta, iskususča semes widus, jo pehz Humboldta domahm jaw 8—10 juhdschu dšikumā buhtu 1500 gradū karstuma. Šhi teorija nu fakriht gluschi labi ar astronomiju, pehz kuras domahm wiša muhšu semes lode ir reis bijuse iskususi un tagad wiršpuse atkal fazeetejuse jeb fasaluse.

Bet šchāi teorijai ari daudš pretineeku un bes winas wehl wairaf zitu teoriju usstahditas. Tā Angli geologi Hopkins un Skrope domā, ka pats semes widus esot zeets, tam aplahri nahlot iskususi dafa un ap šho tikai nahlot zeetā semes wiršpuse.

Ziti atkal domā, ka seme wiszaur weenadi zeeta un karstums iželotees tikai zaur kihmislahm weelu pahrwehresčanahm. Bet šho teoriju ir til daudš un daschadu, ka teescham newar saprast, kurai wiswairaf jatiž.

Par semes paschwaldibas reformu.

Kā Baltijas prowingēs semes paschwaldibas reforma wajadsiga, to fahla atsiht jaw pahri desmit gadus atpafal. Daschi reformas preefchlikumi tika Baltijas landtagēs eefneegti, daschi masi pahrgrosijumi ari pooteeš peenemti un eewesti. Wistahlak šchāi sinā gahja Kursemes landtags, kas eeweda weenadas teesibas preefch wiseem leelgrunteeem landtagā, neluhlojot uš to, waj leelgrunteeks peeder pee Kursemes muischneeku korporazijas, waj pee kaut kuras zitas kausču schiras. (Til ween spreesčana par muischneeku korporazijas eelšchajahm leetahm, par peem. par usnemščanu šchāi korporazijā un par issehgsčanu is winas, palika paschāi muischneeku korporazijai). Widsemes landtags fawās „reformas“ naw gahjis til tahku, tā Kursemes landtags, un wehl wairaf atpafal palizis Jgaurijas landtags. Tomehh ari Kursemes paschwaldibas reformas naw gahjusčas tahlak par to, ka balsu teesiba peederetu til leelgrunteeem. No pilsehtneekem un semneekem nebij runas.

Kahdus 7 gadus atpafal paschwaldibas reformas jautajumā eefahlahš jauna stiprafa lufesčanahš. Widsemes landtagam no tā fahltahš liberalu partijas tika eefneegts aprinkā reformas preefchlikums, kas pagehreja, ka taktu dibinatas aprinkā sapulzes

if leelgruntneeku, pilsehtneeku un semneeku weeteekem, kuras lai spreestu par aprinka naudas leetahm un eezeltu preeksch aprinka eestahdehm amata wihrus. Widsemes landtags, kas 1878. gada sapulzejahs, la mehš fawā laikā sinojahm, atraidija scho reformas preekschlifumu, un ka tas wehlat buhtu tizis atjaunots, par to nelas naw bijis dsirdams. Ap to paschu laiku Kursemes landtagam no toreiseja Kursemes muischneeku preekschneeka grafa Keyserlinga tika eesneegts preekschlifums, luhgt waldibu, lai ta eewestu Kursemē semstibas eestahdes, ar to sinu, ka wezais Kursemes leelgruntneeku landtags ari turpmal pastahwetu blafus semstibas eestahdehm un paturetu tā sauktahs politistahs teesibas. Ari schis preekschlifums tika atraidits, un wehlat nelahdi jauni reformas padomi netika atrasti.

Jauna kustešchanahs eestahlahs 1881. gada beigās, kad isnahza Keisarika pawehle, zaur kuru tika nosajits, ka Gelschkreewijas semstibas eestahdes eewedamas ari Baltijas gubernās un ka til wehl ja-apspreesch, kahdi shtaki pahrgrossijumi wispahrigajds semstibas litums buhtu wajadsiigi preeksch Baltijas gubernahm, eewehrojot pehdejo weetigos apstahlus. Pee tam tika nosajits, ka schee pahrgrossijumi nedrihtst aiskahrt semstibas litumu pamata nosajijumus. Augsta waldiba atrada par derigu, isprasit schai leetā ari Baltijas landtagu padomus. Bet schee padomi no landtagu puses lihds schim wehl naw waldibai eesneegti. Schi nowilzinaschana stahw sakarā ar notifikcho senatora rewisiju, kuras dehł apspreedumi par daschadahm reformahm tika atlikti lihds rewisijas beigahm.

Pagahjuscha gada augusta mehnescha beigās Baltijas landtagu iswehletee representanti sapulzejahs Rigā, us kopigu sehdejumu, kura apspreeda mineto semes paschwaldibas jautajumu. Ka jaw fawā laikā sinots, Kursemes, Widsemes un Sahmu salas muischneeku weeteeki weenojahs par kopigu reformas projektu, pehz kura buhtu eewedama kahda aprinka un draudses paschwaldibas reforma. Jgaunijas ritterschafstes weeteeki turpretim gribeja til kahdu draudses paschwaldibas reformu. Schee projekti nu bij leelami preekscha katram Baltijas landtagam fewischki.

Kā jaw nesen sinots, Jgaunijas landtags atraidijis preekscha likto draudses paschwaldibas reformu, un winas weeta naw ari nospreedis nelahdu zitu reformu. Waj teem preeksch Kursemes, Widsemes un Sahmu salas fastahditeem aprinka un draudses reformas projekteem ees labak, to schim brisicham wehl newar sinat. Wisada wihse minetais jautajums laikam wehl schowafar tiks wisds landtagds ischkihts.

Pehz tam tad augstaka waldiba spreedihs tahlat par semstibas eestahschu eeweschanas jautajumu, jo saprotams, ka Baltijas landtagu spreedumi preeksch waldibas naw nelahdi gala spreedumi, bet ir til padomi, kuras waldiba pehz fawas patilchanas war eewehrot waj ne-eewehrot. Kahdus fewischkus nosajijumus jeb wispahrigā semstibas lituma pahrgrossijumus waldiba atradihs preeksch Baltijas gubernahm par wajadsiigem, to schim brisicham newar sinat. Pee swarigakeem jautajumeem, kas schai sinā waretu isjeltees, peeder schahdi: 1) Kas darams ar tā sauktahm landtagu politiskahm teesibahm, it ih-paschi ar teesibu, eezelt aprinka polizijas amata wihrus, ka ari daschus basnijas un lauffkolu

waldes lozekkus? 2) Kas darams ar tā sauktahm ritterschafstes muischahm? 3) Kas lai no semneeku puses ir wehletaji pee semneeku aistahwu eezelchanas? 4) Waj nederetu katrai wehletaju schkirai atwehlet, nemt fawus kandidatus is wisahm wehletaju schkirahm? (Schim brisicham semneeki pehz wispahrigā semstibas lituma newar nemt fawus kandidatus is pilsehtneeku schkiras.) Pee tam saprotams, leels swars ari jautajumam, pehz kahdas proporzijas isdalami zelamee weeteeki starp trim wehletaju schkirahm, proti zil kandidatu preeksch aprinka sapulzes zelami no semneeku, zil no pilsehtneeku un zil no leelgruntneeku puses. Schis jautajums nepeeder pee kahda fewischka Baltijas jautajuma, jo mineta proporzija wisas Kreewijas gubernās teel nosajita no augstas waldibas, pee lam waldiba pa leelalai dalai isdalijuse aistahwu pulku starp leelgruntneekem un semneekem luhkojot pehz tam, zil katrai no schim schkirahm ir semes volās.

Mehs tē til issumā atgahdinajuschi lastajeem schihs leetas sakaru, un wehlat fawā laikā gribam par to dot shtakus isflaidrojums. (B. B.)

Sihtki iswiikumi is Peterburgas polizijas pawehlehm 1798., 1799. un 1800. gadā.

(Iš „Russtaja Starina“)

7. janwari 1798. g. Wiseem kara deenastā stahwoscheem zeeschi aisleeqts, masferades bej masku apgehreem apmeklet. Kas tam nepatlausihš, tiks us feschu nowests.

20. janwari. Aisleeqts fralu leetot: turpretim swahrtus walkat, bet ar stahwu trahgu un nē schauraku ka 3 wersch. Daschdaschadas westes walkat aisleeqts un to weeta tilai walkajamas westes pehz kahdas Wahzu modes, tā fauzamās „Schoofswestes“. Kurpes nesajamas ar schualehm, bet newis ar lentehm; semus, preekscha ar schnorehm fawilltus pusfahbakus naw brisich walkat. Kalku ar schahdeem tahdeem lakateem un lentahm naw brisich par daudš apkrawat; kalam buhs buht aptihtam peeklahjigā wihse bej pahrlzeeziga rešnuma.

2. oktobri. Ir atwehlets pilsehtā droščkas preeksch brautščhanas leetot.

18. februari 1799. g. Aisleeqts walzeru danzot.

2. aprili. Ir aisleeqts us schoda bahridas sprogu waj tā fauzamo „mischinu“ walkat.

26. aprili. Jaunaku peenahkums ir, wezakus — lai kur ari buhtu — pirms sweizinat.

6. majā. Dahmahm naw brisich krahfotas lentas, lihdsigas ordenu lentahm, us plezeem nesat.

12. augustā. Aisleeqts ihfas rešnās matu sprogas nesat.

25. septembri. Top no jauna peekodinats, ka teatros peeklahjiga kahrtiba un flufums walditu.

Oktobri. Amatneekem top pawehlets, ka tee eedsihwotaju pastellejumus nosajitds terminds nodotu.

28. novembri. Dahmahm aisleeqts silas jakas ar balteem swahrkeem nesat.

25. dezembri. Il katra peenahkums, pirms tas pilsehtu atstahj, scho trihs reis laikahkds likt isfludinat.

6. janwari 1800. g. Ja Keisars zaur eelahm brauz, tad wajaga is weenam gahjejam

waj brauzejam apstahtees. Ir aisleeqts klajas sapulzes par ilubahm saukat. 1. junija. Naw brisich ar wairaf ne ka 2 waj 3 firgeem braukat u. t. t. Augschejās pawehles us mata ispidamas, un kas tahs ne-eewehros, tiks nepatlausibas dehł nodots teefahm. — Tā stahweja Peterburgas polizijas pawehles knapi 85 gadus atpafat! (T. B.)

Sihtki notikumi is Rigas.

Blehdiha, 16 gadus wezais mahzellis D., kas lihds schim deeneja Kungu eela, B. drahts pahrdotawā, ka „Ziga f. St. un B.“ sino, pagahjuscho peektdeenu nogahjis pee kahda ta pascha nama eedsihwotaja un fawa meistara wahrdā us ihšu laiku isluhdsees 100 rbl., ar to tuhlin aislaidees lapās. Bet ilgi puifis nedabujis preezatees. Jo detektimpolizijas eerehdnis jaw festdeen to usdabujis kahdā panihfuscha kneipe un lihds ar wianu ari leelako datu naudas. Nu tilai pagiras un kahdas wehl!

Konzesija. Widsemes gubernators 1. gildes tirgotajam A. B. Lowsonam dewis atkauju, usnemtees twaiku sahgetawu, kas peedereja tirgotajam G. A. Lindigam un atronahs Mangalds.

Deewa-kalposchana Rigas basnijas.

Swehtweenā, 22. aprili.

Schlabas basnija:	Spred. plst.	10 mahz. Golt.
		12 mahz. Bind.
Peters basnija:		10 Dr. Kaitens.
		6 mahz. Folschaw.
Domes basnija:		10 sup. Jentsch.
		2 mahz. Werbatus.
Jahnu basnija:		9 f. nr. Weerich.
		2 latw. m. Walter.
Gertrudes basnija:		10 mahz. m. Htoe.
		2 latw. m. Schilling.
Jesus basnija:		9 latw. m. Mithel.
		2 mahz. m. Bergmann.
Mahrtiau basnija:		10 latw. m. Koehbrandt.
Trihwreen. basnija:		10 mahz. m. Fromm.
Reformatu basnija:		10 mahz. Sten.

Tirgus knas.

W a l f a p a r	pūm.		ruba.		pedu.		mags.	
	rbl.	lap.	rbl.	lap.	rbl.	lap.	rbl.	lap.
Kweeschu	—	—	1	28	—	—	—	—
Kutšu	—	—	1	2	—	—	—	—
Weschu	—	—	1	—	—	—	—	—
Rusu	—	—	—	90	—	—	—	—
Einseklas	—	—	1	58	—	—	—	—
Kartupeku	1	50	—	—	—	—	—	—
Swešta	—	—	—	—	7	60	—	—
Rabu silu	—	—	—	—	—	—	—	25
Brastu silu	—	—	—	—	—	—	—	07
Kupjas fahls.	—	—	—	—	—	—	—	70
Smalkas fahls.	—	—	—	—	—	—	—	60
Stangu bšels.	—	—	—	—	2	20	—	—
Keipu bšels.	—	—	—	—	2	40	—	—
Lapu tabaku	—	—	—	—	—	—	—	—

Naudas-papihru zena.

Rigā, 17. aprili 1884.

P a p i h r i	malf.	prafija.
Pastimerials	8	83
5% bankiletu 1. istadums	96 1/2	97
5% „ „ 2. „	95 1/2	96
5% inftr. 5. aishnehmums.	95 1/2	—
Austruma istuachmums no 1877. gada	93 1/2	93 1/2
1. 5% Kceewu pnehm. aishnehmums	218 1/2	219
2. „ „ „	208 1/2	209
Rib. Bolog. bšelszeta obl. 2. aishnehmums	—	112
5% konsol. 1871. gada aishnehmums	—	139
Def. plst. hipoteku bankas 5 1/2% obligajija	—	—
Kceew. sem. kred. 5% kiblu-sihmes	136 1/2	137 1/2
Charlowas semst. 6% kiblu-sihmes	93 1/2	93 1/2
Widsemes kiblu-grahmataš.	99 1/2	100
Kurlemes	—	—
Rigas hipoteku-beedr. kiblu-grahm.	94	95
Rigas lom. bankas af.	280	—
Rigas-Dinaburgas bšelszeta afijias	—	147
Rib. Bolog. bšelszeta afijias	70 1/2	71 1/2
Wastawas-Brest. bšelsz. af.	—	—
Baltijas bšelszeta afijias	—	110
Dinaburgas-Bitefklas bšelszeta afijias	—	167

Lihds 11. april. atnahł. 300 lufis; aishajuschi 266 lufi.

Atbildošchais redaktors: Ernst Plates.

Sludinājumi.

Riģas hipotēku beedriba.

Par Riģas hipotēku beedribas peedroscheem namu ihpafschneekem top zaur scho aigah- binats, la

pusgada rentes

Par aisdoteem aisdewumeem ja-emaufa tai laita no 15. lihds 30 aprilim sch. g. un la peh scho termina notezschanas, peh; statuta § 66, top notawefschanas nauda fanemta Par 1 proz. mehnesi no nemafstatahs sumas, un ja intrefes ilgati la 6 mehneschi netiltu mafstas, tad, dibinajotees uf statutu § 85, minetas immobilitijas tiks wairafschofschana pabrdoas.

Direkzija. 2

Riģas pilsehtas-diskonto-banta usnemahs wehrtspapirhu virf- schanu un pabrdošanu, nenostrihdejamo prafschumu un kuponu eelafsch- schanu un isdod naudas fanemschanas-sihmes un kredites-sihmes (akkreditiwus) preefsch eefschfemes un ahrfemes weetahm.

Sud-West-Bahn-akziju kuponi un islosetee gabali teef bej mafstas preti nemti.

Prozentu leelumš tagad schahds:

Table with 2 columns: Description of securities and interest rates. Includes items like 'par aisdewumeem pret obligacijahm', 'prezehm wehrtspapirheem uf teemnu', etc.

Direktorija. 2

Wisadas sortes angļu koku,

ihpafchi stiprus bumbeeru kokus un wisadus ogu krubmus peedahwa

J. J. Schlicht un dehls

Riģa, pee pirma Weifschu (Wibtofu) dambja Nr. 17.

Angstu laimi un pehrkondimdoschu urah!

Dorei Zimmermann

un

Jurim Laitweneek,

la faderinateem, issauz

Dol.

Lehdurgas, Juzemo, Iga- tes, Robes un Bidrischu

Riģa dshiwodameem pagasta-lozelleem 28. un 30. aprili sch. g. tiks Riģa, „Dustiqa“ weefniza, jaunās pases isdota.

Stahfenbergi

tiks schogad Pufschendš jauna skola no kofa ar schindela jumi buhweta, tadeh schi pagasta walde usajizina

buhwemeisterns

1. majā sch. g. schējeenes pagasta namā ar labahm leejbahm un 100 rbl. salogu peeteittees, kura buhwe mafsprafstajecm tiks isdota.

Stahfenbergu pagasta walde, 2. aprili 1884.

Paq. wez.: J. Krubmin.

Nr. 118.

Schw.: Sarinsch.

Siguldas Riģa dshiwodameem pagasta lozel- teem tiks 27. un 28. aprili sch. g. „Eifcha ee- braulschanas weelā“

jaunas pases

isdotas.

Siguldas pagasta walde, 14. aprili 1884. Paq. wez.: Mattin.

26. aprili sch. g. Raunas basnizas konwoents isdod torgā labus

leelafus

muheneeka un mahldera darbus.

Meisteri, kas tos darbus gribetu usnemi, teef zaur scho usajizinati, mineta deena pulkstē 11 no ribta uf Raunas draudses stolu atnahit un fawas prafschanas usdot.

Nr. 21. Basnizas preefschneekš.

Eabeedribas „Lafirme“ nogulditawa

Riģa, Sinder-eelā Nr. 22,

peedahwa schahdas tabakas un papirofu sortes, taiftas if Turku tabaku wisaugstalahm sor- teh, isstrahdatas Krimas deenwidus un deenwidus Rawlaja apgabalu tabakas shahditawās, audsetas no Turku wislabato tabakas-sehllu sortehm:

Table listing tobacco products and prices: № 15 Трапезонтъ, № 16 Самсонъ, № 17 Бафра, № 18 Каръ, № 153 Похвальный, № 60 Звездочка, № 6 Червенный, № 153 Десертный.

Tāmhēh, la schēe isstrahdajumi top arweenu wairaf prafsti, ir tee tapufchi palaktafisti, tamdeh lihdsam zeen. virzeju lungus, lai eewehrotu eitetes, uf kuras atrobahs Wisaugstah dabwatā Keisarfisla walsto-sihme un pilniga firma:

Advertisement for 'Lafirme' tobacco featuring a coat of arms and the text 'ПОСТАВЩИКЪ ВЫСО- ЧАЙШАГО ДВОРА.' and 'Высочайше утвержденное ТОВАРИЩЕСТВО „ЛАФЕРМЪ“ вЪ С.-ПЕТЕРБУРГѢ.'

Top part of the Lafirme advertisement with contact information and approval status.

Weifala pahrzelichana. Sawahm zeen. kundehm un weenat augsti zeen. publifai laipni pasinoju, la no 10. aprila sch. g. fahlot, esmu sawu mehbeku - magazini

W. Freymann, selta-kalejs, baltu logu-stiklu Herm Stieda, Kantoris Marstaf-eelā Nr. 24.

Дозволено цензурою, г. Рига, 20. апрѣля 1884. г. Друкатс un dabujams pee bilfchu - un grahmatu-brulataja un burru-lehjeja Ernst Blates. Riģa pee Behtera basnizas.

Par eewehroschann!

Mehs usnemamees pilnigas apjunnfchanas ar papi un peedahwajam lehti,

juntu papi, keegelus, kalkus, la ari dakstinus

taifni no fuga. Ja wajadfigs, uf nomafschannu. Karl Newermann un beedr., pee jauneeem wahriteem, sem walda. 1

Wez-Dubultos. Kahda weefniza (hotele)

ar restoraziju, kura atrobahs 14 kambari ar meh- belehm un guttas-drahnahm, bahnuscha, tme- fona-stela, turgus-platfcha, akzijas-mahjas un juhrmalas tuwumā, la ari weens bedes-letals preefsch galanterijas un modes-prezehm jeb tal- beera-letala, tablat weens ledus-pagrabs preefsch alus nolifschanas, ir tahlit isihrejams. Klab- talas sinas Belogrudowa material-preefschu pabrdotawa Dubultos.

N. Schmidt'a Berlīnes puku-weifals, te- lajā Kehnin-eelā Nr. 8, pabrdo lehti pufes. Gutes top mafgatas, modernifseeretas un no 25 kap fahlot garneceretas. Stolneezes war pe- teittees.

Labi Dihgstoschus sehla-wihklus, meefschus, timotinu, ahbo- liinu-sehklas un firmus pabrdo F. D. Schabert'a miltu-pabrdoatama, Kemerei-eelā pee Jauneeem wahriteem

Sirgu-stallis ir isihrejams Brunneeku-eelā Nr. 67.

Advertisement for P. Lerchendorff, Kalku un Schuhnu-eelu stuhri Nr. 13. Lists various shoe and leather goods with prices.

Nr. 4. Weeniga weeta Nr. 4. fur war lehti weschu cepiekt, ir M. Grunblatt'a weschu magazine Riģa, pilf- tas Kalku-eelā Nr. 4, eepretim bahrinu-namam, blafus Herrmuth'a apteckim, peedahwa weenat augsti zeen. publifai sawu leelo lehgeri no wihreeschu un seeweeschu weschas, par schahdaim lehtahm zenahm: wihreeschu naltstrellus if laba schirtina 75 kap. gab., if pusaudeka 90 kap. gab., apafschibifes if pusaudeka 80 kap., if pikē 1 rbl., wihreeschu helklinus no 35 kap fahlot, ar Hollandeeschu audeklu krahstim no 65 kap. fahlot, wihreeschu plektrklus no 120 kap. fahlot, ar Hollandeeschu audeklu krahstim no 150 kap. fahlot, wihreeschu krahagus if Hollandeeschu audeklu 6 gabalus par 180 kap., seeweeschu naltis-jalas no 90 kap. fahlot un dabrgakas, fer- weeschu-trellus no 1 rbl. fahlot, ar broderejumu no 130 kap. fahlot, seeweeschu-pantalonus no 75 kap. fahlot, la ari seeweeschu-swahrtus, puhder-mehtelus un peignoirs. Wefcha teef manā pascha darbnize pagatawota un galwoju par stipru darbu un labu materialu. Wef tam weh- turu leelā iswehli uf lehgera: berfchanas dweekus no 80 kap. fahlot, berfchanas-palagus un berfchanas mafgafschanas mehtelus pa wislehtalahm zenahm, fatunu un kretones, 14 ol. par 1 rbl., pusaudeklu 12 ol. par weenu rbl., schirtinu 12 ol. par 1 rbl., kreewu audeklu preefsch fehka-dweekeem 11 ol. par 1 rbl., kreewu audeklu preefsch kreelkeem 20 kap. olekti, ga- tafawus palagus 4 ol. garus un 2 1/2 ol. platus 1 rbl., damasta galda-drahnas, olekti, preefsch galda-drahnahm, 2 1/2 ol. plat., 40 kap. par olekti, la ari pusbatisa nehhdogus ar raibahm kan- tehm, 60 kap. par 12 gab., nopafetas galda-drahnas, baltas un raibas salwetes, dweekus un pilk- dekus, baltus un raibus, gardinu-drehbi, drofchibas-vel us un til-galda-drahnas, korfetes no 1 rbl. fahlot, wihreeschu kap-sekes, seeweeschu un debrnu sekes, baltas un raibas. Pafstefumi teef usfizami un ahtri isdariti. Attalpahrdemeji no weschas babon peenahlofchu peina- datu Audeklu-atleekas, 5-10 dlekes, top ispahrdotas.

No polizijas atwehlets.